

Terviseministri määrus

Tervishoiuteenused ja raviprotseduurid, millest saab loobuda

Määrus kehtestatakse tervishoiuteenuse korraldamise seaduse § 59⁵ lõike 4 alusel.

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega sätestatakse patsiendi elulõpu tahteavalduses (edaspidi *elulõpu tahteavaldus*) nimetatud:

- 1) tervishoiuteenused ja raviprotseduurid, millest isik saab loobuda;
- 2) elukvaliteet, mida isik ei soovi.

§ 2. Tervishoiuteenused ja raviprotseduurid

(1) Isikul on elulõpu tahteavalduses õigus loobuda eelkõige sellistest tervishoiuteenustest ja raviprotseduuridest, mille osutamine pikendaks ja säilitaks tema elu, kuid ühtlasi pikendaks sellega kaasnevaid kannatusi.

(2) Isikul on õigus elulõpu tahteavalduse koostamisel loobuda järgmistest tervishoiuteenustest ja raviprotseduuridest:

- 1) taaselustamine kliinilisest surmast;
- 2) kopsude mehaaniline ventilatsioon;
- 3) intensiivravi;
- 4) diagnostilised uuringud;
- 5) kirurgiline ravi;
- 6) neeruasendusravi;
- 7) vereülekanne tegemine;
- 8) onkoloogiline ehk kuratiivne ravi;
- 9) ravimite manustamine;
- 10) sondiga või läbi kõhuseina makku pandud toruga või veeni kaudu vee ja toitainete manustamine;
- 11) arsti nõustamisel selgunud muu tervishoiuteenuse või raviprotseduur.

(3) Kui see on isiku tõsikindel tahe, milles ei ole põhjust kahelda, siis on isikul õigus loobuda igasugusest ravist.

§ 3. Elukvaliteet, mida isik ei soovi

(1) Isikul on õigus nimetada elulõpu tahteavalduses elukvaliteedi tunnused, mille ilmnemise korral ta enam tervishoiuteenuseid saada ei soovi.

(3) Elukvaliteedi tunnused, mille korral isik enam ravi ei soovi:

- 1) püsivalt vegetatiivne seisund;
- 2) püsivalt teadvusetu seisund;

- 3) vaimse võimekuse pöördumatu halvenemine;
- 4) täielik sõltuvus kolmandast isikust igapäevatoimingutes;
- 5) muu isikule oluline elukvaliteedi langus, mille esinemist ta ei soovi.

Sotsiaalministri 18. septembri 2008. a

määruse nr 56 „Tervishoiuteenuse osutamise dokumenteerimise tingimused ja kord“ ja sotsiaalministri 17. septembri 2008. a määruse nr 53 „Tervise infosüsteemi andmekoosseisud ja nende esitamise tingimused“ muutmise

Määrus kehtestatakse tervishoiuteenuse korraldamise seaduse § 4² lõigete 3 ja 6 ning § 59² lõike 2 alusel.

§ 1. Sotsiaalministri 18. septembri 2008. a määruse nr 56 „Tervishoiuteenuse osutamise dokumenteerimise tingimused ja kord“ muutmise

Sotsiaalministri 18. septembri 2008. a määruses nr 56 „Tervishoiuteenuse osutamise dokumenteerimise tingimused ja kord“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 4 lõiget 1 täiendatakse punktiga 22 järgmises sõnastuses:

„22) patsiendi elulõpu tahteavaldus.“;

2) paragrahv 106¹⁷ loetakse §-ks 106²³ ning määruse 3. peatükki täiendatakse 16. jaoga järgmises sõnastuses:

„16. jagu Patsiendi elulõpu tahteavaldus

§ 106¹⁷. Patsiendi elulõpu tahteavaldus

Patsiendi elulõpu tahteavalduse (edaspidi *elulõpu tahteavaldus*) koostamise käigus arst dokumenteerib nõustamise.

§ 106¹⁸. Elulõpu tahteavalduse koostamine

(1) Isikul on õigus koostada tervise infosüsteemi vahendusel elulõpu tahteavaldus, mis jääb arsti nõustava vastuvõtu ootele.

(2) Isiku koostatud elulõpu tahteavaldus suunatakse arstile, kui isik saabub nõustavale vastuvõtule 90 kalendripäeva jooksul pärast tahteavalduse koostamist.

(3) Arst kinnitab pärast isiku nõustamist hiljemalt järgmisel tööpäeval elulõpu tahteavalduse.

(4) Isik annab digitaalallkirja elulõpu tahteavaldusele 60 kalendripäeva jooksul pärast vastuvõttu.

(5) Kui isik 60 kalendripäeva jooksul digitaalallkirja ei anna, kustub elulõpu tahteavaldus tervise infosüsteemist.

(6) Elulõpu tahteavaldus jõustub selle nähtavaks tegemisel tervise infosüsteemis.

§ 106¹⁹. Elulõpu tahteavalduse koostamine paberil

(1) Kui isik ei saa digitaalallkirja anda, koostab ta elulõpu tahteavalduse koos arstiga.

(2) Elulõpu tahteavaldus koostatakse paberil ning hiljem sisestatakse andmekoosseis tervise infosüsteemi.

(3) Paberil elulõpu tahteavalduse allkirjastab isik omakäeliselt ning see salvestatakse PDF-failina tervise infosüsteemi.

§ 106²⁰. Usaldusisik

(1) Usaldusisik kinnitab enda nõusolekut omakäelise või digitaalallkirjaga.

(2) Allkiri lisatakse pärast elulõpu tahteavalduse koostaja allkirja.

(3) Allkiri peab olema nähtav tervise infosüsteemis.

(4) Usaldusisik näeb enda terviseportaalil koostatud elulõpu tahteavaldust.

§ 106²¹. Tunnistaja

Tunnistaja lisab elulõpu tahteavaldusele omakäelise allkirja või digitaalallkirja.

§ 106²². Raviga mitteseotud elulõpu juhised ja eelistused

(1) Isikul on õigus väljendada elulõpu tahteavalduses enda eelistusi seoses elulõpu faktiga ning anda juhiseid lähedastele, tervishoiutöötajatele ja muudele isikutele.

(2) Isik saab raviga mitteseotud elulõpu juhiseid ja eelistusi muuta tervise infosüsteemis igal ajal ilma arsti nõustamiseta.

§ 2. Sotsiaalministri 17. septembri 2008. a määruse nr 53 „Tervise infosüsteemi andmekoosseisud ja nende esitamise tingimused“ muutmine

Sotsiaalministri 17. septembri 2008. a määruses nr 53 „Tervise infosüsteemi andmekoosseisud ja nende esitamise tingimused“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõiget 2 täiendatakse punktiga 30 järgmises sõnastuses:

„30) patsiendi elulõpu tahteavaldus (edaspidi *elulõpu tahteavaldus*).“;

2) paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 30 järgmises sõnastuses:

„(30) Elulõpu tahteavalduse andmekoosseis on toodud määruse lisas 30.“;

3) määrust täiendatakse lisaga 30 (lisatud).

Lisa. Elulõpu tahteavalduse andmekoosseis

Sotsiaalministri 17. septembri 2008. a määrus nr 53
„Tervise infosüsteemi andmekoosseisud ja nende esitamise tingimused“
Lisa 30

Elulõpu tahteavalduse andmekoosseis

(1) Elulõpu tahteavalduse üldandmed:

- 1) dokumendi number;
- 2) dokumendi konfidentsiaalsus;
- 3) dokumendi kehtivus ehk tähtajatus;
- 4) dokumendi kinnitamise aeg.

(2) Elulõpu tahteavalduse koostaja või andmete sisestaja andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) isikukood.

(3) Isikut nõustanud arsti andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) isikukood;
- 3) tervishoiuteenuse osutaja nimi, kus arst töötab;
- 4) tervishoiutöötaja registreerimise kood.

(4) Kui elulõpu tahteavalduse koostamisse on kaasatud usaldusisik, siis järgmised tema andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) isikukood.

(5) Kui elulõpu tahteavalduse koostamisse on kaasatud tunnistaja, siis järgmised tema andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) isikukood.

(6) Kroonilisi haigusi, tervise seisundeid või sümptomeid puudutavad andmed, nende esinemine ja olemus.

**Vabariigi Valitsuse 1. detsembri 2016. a
määruse nr 128 „Tervise infosüsteemi
põhimäärus“ muutmine**

**§ 1. Vabariigi Valitsuse 1. detsembri 2016. a määruse nr 128 „Tervise infosüsteemi
põhimäärus“ muutmine**

Vabariigi Valitsuse 1. detsembri 2016. a määruse nr 128 „Tervise infosüsteemi põhimäärus“ § 17 lõiget 1 täiendatakse punktiga 16 järgmises sõnastuses:

„16) koostada patsiendi elulõpu tahteavaldust.“.

§ 2. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2027. a.